

Виолета Пенушлиева

ГРАВИТАЦИЯ

София 2012

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Виолета Пенушлиева, автор, 2012
© Александър Пенушлиев, редактор, 2012
© Марио Пенушлиев, корица, 2012
© Издателство „Изток-Запад“, 2012

ISBN 978-619-152-150-0

ВИОЛЕТА ПЕНУШЛИЕВА

ГРАВИТАЦИЯ

ЗА ГРАВИТАЦИЯТА НА ЧОВЕШКИТЕ ДУШИ

Тази стихосбирка на Виолета Пенушлиева „Гравитация“ съдържа особена поетическа същност, всичко е нестандартно като форма и съдържание, не обичайно като светоразбиране и светоусещане, това е художествено предизвикателство за стереотипно възприятие. Но това не пречи на лирическото начало да се изразява чрез строен стихотворен ритъм и непрекъснатоменяща се тоналност и да се постигат екзистенциални внушения. Силно впечатлява лаконизма на езиковия изказ и оригиналната метафоричност, не самоцелна и отвлечена, а конкретна и предметна. Например за Великден ще каже: „Възкръсна Светлината. Гробът на нощта е празен.“, или за човешката интимност: „Въздух за двама. Дишаха душа в душа.“ Каква живописност и сродяване на материалното и духовното начало има в стиха: „По пясъка врабчета, врабчета... Малки крачета пишат клинообразно писмо. До следващата вълна.“ Това е естетическо възхищение от природния свят, едно приобщаване към земните форми на живота, но трябва да имаш сетива да ги доловиш – това е и смисълът на поезията – да дава нов поглед за битието.

Всички стихотворения са богати със синтетична образност, носят автентична чувствителност: поетесата търси неуловимото зад видимото, търси вътрешните измерения на нещата. Всичко от нашето банално и драматично ежедневие през нейния поетичен взор добива човешки смисъл. Тук няма патос, романтика, празничност, а реалистичен рисунък и философска трактовка на света чрез лирически синтези с афористичен блясък. Целият материален свят оживява в тази поезия и като че ли вещите проговарят със собствения си глас, а лирическият АЗ се е претопил в тях.

Но, когато е открито изявен, АЗ-ът е безапелационен, категорично утвърждаващ себе си: "Отвикни от мен, приятелю, отвикни! Ще имаш изгрев. Ще имаш залез. Ще си направиш ден. Но, този път, но, този път...Без мен." Какво е това? Раздяла? Самота? Упрек? Отплата? Закана? Може би всичко това заедно, може би още нещо?...

Този лапидарен поетически изказ изявява различни човешки състояния и настроения. Понякога една или две думи изразяват неповторим, богат човешки свят с неговата напрегнатост, извисеност или резигнация. Думата в тази поезия дава физическо усещане за обективната реалност, за протичащите духовни процеси, за една подвижност на действителността.

В „Гравитация“ Виолета Пенушлиева постига универсалност при своята поетическа интерпретация на човека, има философски обобщения за цялостното човешко битие. Чрез тази стихосбирка поетесата ни сродява с тревогата си за смисъла на съществуването, в което хората да не бъдат самотни и разделени, а да има взаимопреплетяне между тях, да се приобщават един към друг, да бъде единение на духовна основа, защото само в духа човекът се доказва и самоосъществява.

Марин Кадиев

СЪВРЕМЕНЕН ПРОЧИТ НА БИТИЕТО

Задълбоченият прочит на нашето съвременно битие, който Виолета Пенушлиева е направила, са нейните нови стихотворения в „Гравитация на духа“.

Има нещо проникновено в тази книга. Тя преосмисля човешки качества, сакрални личностни преживявания, обществени несправедливости. Съпътства ни едно дълбоко искрено чувство, изненадват ни поетически открития, когато четем „Изповедалня“ или „Свещ“, „Цяла луна“ или „Пинокио“, „Етюд-огледален“, „Моите обувки“ или „Следа“, „Хъси“ или „Табелка“, „Обратно броене“ или „Неодемократично“... Не само когато ги четем – по-точно, когато ги пре-прочитаме, защото хубавата творба ни връща към нов и нов прочит.

Дали е проникновен детайл или хрумване, усложнен контраст или успоредяване, емоционален отклик или философско вдълбаване в нещата, стихът на Виолета Пенушлиева е ярко съвременен и ни казва нещо ново. След трепетните мигновения в своите хайку, в „Гравитация на духа“ поетесата е открила близки и по-далечни простори в своята душа и във времето.

Притегателната сила на тези стихотворения ни приобщава към един свят на драматичното и съдбовното.

След тези си думи имам желанието отново да разтворя страниците на книгата и да се върна към нейната съкровеност.

Димитър Стефанов

Маските паднаха.

Земята

преодоля гравитацията.

ГРАВИТАЦИЯ НА ГРЕХА

Права линия
в екрана на живота.
От тялото
душата се отделя.
Изплашена
и безтегловна...
Тя стеле се...
Възлиза... сама
в дихание безплътно.
Греховно падат
на земята пеперуди.
Красиво пепелни.
Неизповядани.
В грехопадение.
И от гравитация
земна уловени.
Човекът гол.
Изтръскал ризата си
грешна.
Във покаяние.
Частица грам
от грях да няма.
Грехът тежи.
Докато... той...
не е изкупен.

ИЗПОВЕДАЛНЯ

Детето се скри
в дрешника
и през ключалката
искаше да разговаря
с дядо Боже.
Като мама
в изповедалнята.
Мама плачеше.
Детето също заплака...
От тъмното
в дрешника.
Бялата рокля на мама
му правеше крилете
на Ангел.

ДНЕС

Днес.
Няма надежда.
Блюдата са празни.
Трите риби са три.
И хлябът е толкова.
Вкаменен и последен.
Каните сухи и празни,
дори не миришат на вино.
Човекът обрули плода
от дърветата Божий...
Човекът – подобие,
без образ, човекът.
Така ненаситен той чака
отгоре манната небесна.
И нищо не прави.
И нищо не чува.
Несмирен, дори необиден.
Във мътна вода ще ловува.
Ще изплува от калните вади...
Все някак си да съществува.

БОГ ВИЖДА

Когато хората нямат
се... карат за хляба.
Дори за трохи се убиват.
Господ ги гледа отгоре
и им прощава...
Прощава... понякога.
Когато хората имат
се карат за нищо, за нищо...
Дори се застрелват със думи.
Господ ги гледа отгоре.
И тяхното Всичко
превръща във пясък
и пепел в нозете им.

СМИСЪЛ

На живота
дълго стоим пред витрините.
И купуваме...
Храна...
Храна за молци.
Трупане, трупане...
За поколения.
Наследия.
Пълчища.
В дългия път към мазни мечти...
Пеперуди,
гъсеници...
Нищо!

ТЪМНА ГРАФИКА

Ровиш.

Ровиш.

В кофите ровиш.

Не те ли боли

денят ти

изхвърлен

Човеко?!

Плюеш обида нахапана,

дрипава,

кръв

във боклука.

Едничка мухлясала дума –

кораво,

присядащо

залче.

Господи, Боже!

Защо?

Ти кажи..?

Как..?

Трохата подхвърлена все

гложди,

човърка

от пъкъла.

Дращи беднякът, дърпа там долу,
презира,
намира...
Риза!
„Риза, Исусе! Досущ като твоята!“
Ближен,
откраднал
от ближния.
Непотребна вещ май вече никому,
опетнена,
наръфана,
неспособна
да скрие достойнството му.

СВЕЩ (преди Коледа)

Той беше богат.
И даде милостиня...
С цената...
На един хляб.
Той беше богат!
И се откупи.
С най-голямата...
Свещ.
Той беше богат.
Бутайки всички
застана пред Бога.
Той беше богат.
Изпитания...
ще има ли?
Изпитваше Бог.

НЕОДЕМОКРАТИЧНО

Пред рекламите за храна
спират гладните...
Облизват сухите си пръсти
и отхапват от свободата...
Да бъдат бедни.

Милостиня

Вземи си само
къшей хляб
от сиромаха!
И ще усетиш
как тръпчиво,
как клисаво
присяда
беднотата.
Ти прилегни
за малко
върху вързопа
от картони
на клошаря!
И ще усетиш
как глождат,
как пощят
сънища бездомни.
Ще те наскачат
мисли,
дървеници.
Скитнически
облазени
халюцинации.
Недей търси
назаем съвест,

ако нямаш!
И дай монета!
Не защото ти е
в повече...
А тази, твойта!
Я подай
на просяк!
И не подхвърляй!
Като
на скитащо се псе
останал залък!
Дори и то
ще те подмине.

СОБСТВЕНОРЪЧНАТА МИ ДЕКЛАРАЦИЯ

Аз и ти и ти... и ти
зад написаното заставаме.
„Страхливците смениха имената си.“
Предявявам иск за насилие
„Срещу машинистите на Моето време.“
Натикаха Вярата ми в товарен вагон...
В тунел крилете ампутираха.
Какво да правя? С мечтите емигрирали.
Подавам жалба и за клевета.
„Срещу гласовете на Моето време.“
Кресливи по тържища и по площади
облъчиха ме с 25-и кадър на заблудата.
Какво да правя? С тези антиистини.
Във Името на закона искам обвинение.
За Присвояване или за краткост – Кражба.
„За въздуха на дните ми.“
Отваряха дори писмата до бялата ми къща.
Сега живея бедна.
В поле самотно с единствена врата
отваряща се в две посоки.
Подслушваха дори и спомените ми.
Подавам жалба още...
„Срещу вас, които прогонихте децата ни.“
Надеждата изцапахте.

Остана ли ми бяла риза?
За Последното!

Аз и ти и ти... и ти
избиратели станахме
на гнилите ябълки.
От тогава до днес.
Затова носим бадж на гърдите си.
„От Гео ширина – Изгубени.“

ПОСЛЕДЕН КАШОН

Във задния двор
от фризерен шкаф
захвърлен сандък.
Във този кашон
в големия студ
в каширана завет...
Спеше човек.
Завит със капак.
От транспортен картон.
Маркиран в стрелки
за посока – „изправена“.
Изхвърлен кашон.
Испаднал човек.
Опаковано спи.
Подобно в ковчег.
Със кръстния знак.
Със кални черти.
Във струпей студ.
Във гладната нощ.
Със мисъл на скот.
Със дрипите гол.
В съня побелял.
В бялата смърт.
Прокълнат.
От живота живот.

В ледната камера.
Беше човек.
Сертификат...
за „отпаднал продукт“.
Залепен.
Със печат.
Отпътуване.

ТЕЛЕФОНЕН РАЗГОВОР „На всички ,които говорят така“

Телефонът звъни.
„Радвам се да те чуя“
казват по телефона
далечните, чужди на нас.
Тук, апропо, отговарят:
„Ало! Кажии!“
Звъня на най- близък!
„Кажии!“
Служебно ме питаши.
„Да“ казвам...
„Какво да ти кажи?
Ако ти си „Топливо“,
дай ми за огрев дърва!
Не само за зимата.
Студено е толкова...
Навсякъде. Винаги.
Ако ти... си
„Телефон на доверието“,
Как мога да плача,
щом кифла ядеш
и ме слушаш...
преживяйки?!“

Но ти си приятел
и казваш:
„Кажид!“
Ама...че
лексика – механична,
инертна...
Толкоз обидна!
Отпусни рамо!
Не ще се подпра.
Даже,
нищо не искам.
Аз , просто...
Звъня си.

БЕЗДОМНИЧЕТА

Децата без майка.
Държат се за балтона
прокъснат на вятъра.
Малки Вятърничета.
Децата без майка.
Въздушни чертички.
Семенца в паяжина
посадени навсякъде.
Малки Глухарчета.
Децата без майка.
Скимтящи вълчета
бозаят от дъното
празни надежди.
Малки сирачета.

ПО РЪБА

Спиш на ръба на леглото.
През сънния прозорец
виждаш ръбче от слънцето.
Сутрин пиеш кафето
с поръбената златна чаша.
Вечеряш с луната драснала
ръбец по лакира на масата.
Сънуваш инфарктния ръб
върху сърцето и истината.
Един ръбат човек...
в изръбеното на живота...
Такова ръбесто...
До най-последния дъждец.
И шапката наръбена...
със капки.

БИОГРАФИЧНИ ФАЙЛОВЕ почти безглаголни

Плач на новородено.
Шепот на орисници.
Разкривени обувчици.
Несъзнателност.

...

Искрящо утро.
В сезоните.
Растеж.
Пълнолетие.
Напълнило.
Фруктиера с плодове.
Плодове.

...

Махалото брои.
Езичето на везната.
Спира... до...
Сянката на залеза.
Давещо се слънце.
Голи клони...

...

Падане...
В тишина...
Тишината.
Стана тъмно...

И за
пръстта...
И за
бронзовите врабчета.
И за
трохичките хляб.
Оставени.

ДЕПРЕСИЯ

Самотната жена
опари тъмнината
със цигара.
През прогорялото,
сълза провря се
с дим-искрица трепкаща...
Издаде, че е тук...
Жената.
Ще я потърси
някой...
В тишината.